

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ВЛАДОЮ ТА ГРОМАДЯНАМИ В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано особливості взаємодії влади і громадян, демократизацію комунікації. Проаналізовано розвиток суспільства на основі формування ефективного діалогу з державними органами.

Ключові слова: політика, діалог, держава, влада, політична комунікація, політичні технології.

Abstract

The peculiarities of the interaction between the authorities and the citizens, democratization of communication are analyzed. The development of society on the basis of forming an effective dialogue with state bodies is analyzed.

Keywords: politics, dialogue, state, power, political communication, political technologies.

Вступ

В Україні продовжує утверджуватись демократія, розвиваються відносини між владою і громадянами, де комунікація є одним з визначальних чинників розвитку. Нині активно впроваджуються механізми електронної демократії та електронного урядування. Проте актуальним є визначення особливостей комунікації між владою і громадянами на сучасному етапі, враховуючи світові виклики, рівень розвитку політичної свідомості та технологій.

Основна частина

Сьогодні українська влада досить часто намагається прийняти важливі рішення, але згодом відмовляється від обраної стратегії. Так було з Податковим кодексом, пенсійною реформою та ін. Представники влади пояснювали це необхідністю роз'яснення своїх дій населенню. Але важливо, щоб комунікація була обґрунтованою і не принизливою. Адже діяльність владних структур повинна бути прозорою, підзвітною населенню [1].

Західна традиція надає нам приклад: президент не може зробити жодного кроку, жодна ініціатива не може стартувати, якщо за цим не побудований консенсус із суспільством. Тобто президент узгоджує ініціативи із громадянами, проводяться диспути, обговорення. Адже у розвинених суспільствах є чітко визначені «правила гри» для влади - норми права, традиції, відповідальність перед суспільством, впливова опозиція, незалежні ЗМІ, активні громадяни. Все перераховане робить взаємодію влади з громадянами ефективною, демократичною. Здобувши підтримку населення як одного з опонентів, владі легше «боротися» з низкою суспільних проблем.

Яким чином можна підвищити ефективність комунікацій влади і населення? На наш погляд, важливо: запровадити науково обґрунтовані методи аналізу і моделювання суспільно-політичної ситуації, аналізувати комунікацію з громадянами, впроваджувати механізми електронної демократії для швидкого обміну інформацією. Наведімо деякі приклади застосування цих методів на практиці. Фокус-групи і постійні заміри реагування громадян на певні рішення, щоб прогнозувати ситуацію і настрої суспільства. Це дає можливість об'єктивно оцінити рівень і якість комунікації. Так оцінюються, наприклад, зміст промов президентів. Кількість певних понять, названих актуальних проблем, звернень до населення. Проводиться дослідження, які політики, політичні партії, їх програми є більш привабливими, яка стратегія держави має більшу підтримку серед громадян тощо.

До прикладу, коли одна партія намагалася проштовхнути в конгресі податок на спадок, її супротивники швидко охрестили цей закон податком на смерть. А закон із такою назвою не вдалося «протягти» через конгрес. Хоча така назва й неофіційна, та в усіх дискусіях фігурувала саме в такому варіанті. В республіканській партії часів Джорджа Буша цим займався Франк Лунц, котрий таким чином диктував, якими словами слід позначити ініціативу, щоб до неї було краще ставлення. Наприклад, з приводу пенсійної реформи, пенсіонери були проти, коли почули, що ініціатива зветься приватизацією пенсійних рахунків. Їм це дуже не сподобалося, ініціатива була на межі провалу. За

результатами фокус-груп Лунца назву змінили на «персоналізацію пенсійних рахунків». Так громадяни заспокоїлися, хоча змінилося лише вербальне позначення цієї дії.

До речі, Джорджу Бушу, як і всім республіканцям, Лунц заборонив вживати слова «капіталізм», «капіталіст». Буш сперечався: «Я ж капіталіст і живу в капіталістичній країні, чому ж я не можу так казати?». Відповідь була досить слушною: американцям так не подобається. Треба говорити не «я капіталіст», а «я за вільний ринок», що є більш толерантним. Для республіканської партії таким чином Франк Лунц створив список із 21 слова, які не слід було вживати, і запропонував їм заміни. Наприклад, не можна було критикувати уряд тому, що американці люблять свою місцеву владу, які займаються безпосередньо покращенням життя в конкретних містах: вивезенням сміття або очищенням шляхів від снігу тощо. Замість цього можна було критикувати Вашингтон [2].

Це, до речі, це є однією з помилок комунікації в системі «влада – населення» в Україні. Її можна позначити як відсутність об'єктивної ваги слова. Крім того, не слід розглядати журналістів як ціль спілкування, насправді вони є могутнім фільтром, який щось пропускає через себе, щось ні. Тому губиться справжня мета – населення. У Ніксона були погані стосунки з журналістами. Для того, щоб журналісти нічого не перекручували, для Ніксона писалися малі тексти, в яких було не більше ста слів. З такого невеликого тексту неможливо щось вичленити і залишити. Так у газету входило все.

В багатьох випадках спеціально створювалися системи у США, які дозволяли ефективно взаємодіяти з населенням. Наприклад, економічну доповідь президента розсилають професорам в усі університети. Регіональні телестудії могли поставити запитання якомусь міністру, а запис ішов безпосередньо на цю студію. У випадку Рейгана було створено комп'ютерну систему, яка прогнозувала реагування на певні ініціативи для різних категорій населення [3]. Тепер існує чітка сегментація населення, що дозволяє чітко підбирати «потрібну» інформацію і прогнозувати поведінку громадян.

Іншим важливим моментом є проблема використання результатів соціопитувань. Соціологія надає результати, але далі хтось із ними повинен працювати. Американський спеціаліст із громадської думки – це поллстер, роботу якого можна описати так: президент – це людина в човні, а громадська думка – це течія; човен із мотором може поплисти куди захоче, але він не може в реальному житті плисти проти громадської думки, бо його не переоберуть на наступний термін. Популіст пливе туди, куди веде течія, але держуправління не може так будуватися. Інший варіант – це плисти з урахуванням течії, за допомогою вітрил, але у потрібному напрямку [4]. До речі, існує думка, що соціопитування ніколи не слід використовувати для того, щоб знайти теми, про які не треба говорити [5]. Насамкінець, є проблема - неправильне використання послуг спічрайтерів, що спотворює комунікацію. Західний спічрайтер може піднятися на рівень заступника глави адміністрації, бо він сам формулює повідомлення. Наш спічрайтер – це філолог, чи журналіст, який часто не розбирається в політичній тематиці. Умовно кажучи, цим повинні займатись політологи [6].

Висновки

Сьогодні комунікація влади і громадян дедалі розвивається, ускладнюється з огляду на демократизацію відносин і розвиток сучасних технологій (е-демократії, е-урядування). Комунікація стає високотехнологізованою, враховуючи наукову і методологічну основу, професійний підхід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство. Львів, 2000.
2. Anderson B. Imagined communities. London, 1991.
3. Wirthlin D. The greatest communicator. What Ronald Reagan taught me about politics, leadership, and life. Hoboken, 2004
4. IAC and NBC's Ben Silverman team up in new venture, but details remain scarce. URL: <<http://blog.taragana.com/index.php/archive/iac-and-nbcs-ben-silverman-team-up-in-new-venture-but-details-remain-scarce/>>
5. Денисюк С. Г. Комунікологія : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 102 с.
6. Westen D. The political brain. The role of emotion in deciding the fate of the nation. New York, 2007, p. 174

Романов Антон Ігорович – студент групи МЗД–176, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: antyanwest@gmail.com

Денисюк Світлана Георгіївна – доктор політичних наук, професор, професор кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: svetadenisiyuk@gmail.com

Anton I. Romanov - Faculty of Management and Information Security Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: antyanwest@gmail.com

Svitlana G. Denysiuk – Doctor of Politician science (Eng.), professor, professor of social and political sciences department, svetadenisiyuk@gmail.com.